

men det er vel ikke mindre i sin Orden, at der gives det Udvalg, som jeg antager vil blive nedsat, Lejlighed til at høre, hvilke Grundprincipper Ministeren tænker sig at nedlægge i denne Fundats. Af Fundatsens Grundtanker vil overordentlig meget afhænge med Hensyn til, hvorvidt Fonden skal kunne virke mere eller mindre heldigt. Inden Lovgivningsmagten gaar til saa betydeligt finansielt Offer som det, der her er Tale om, vil der derfor være Grund til at erfare noget nærmere derom.

Med Hensyn til Summens Størrelse er det en Skønssag; 5 Mill. Kr. er i hvert Fald en meget stor Sum, men skal de Opgaver, som denne Fond maa stille sig, blot i nogen Maade fyldestgøres, betragter jeg det som givet, at der neppe vil kunne blive Tale om mindre, og vil vi virkelig gøre en Indsats i denne Henseende, vil vi benytte denne Lejlighed til at hævde vort Land og dets videnskabelige Virksomhed overfor den øvrige Verden paa en smuk og værdig Maade, er det klart, at der maa gøres betydelige finansielle Ofre, hvilket man sikkert ogsaa er beredt til at gøre baade i Norge og Sverige.

Naar mit Parti og jeg kan gaa med til saa store økonomiske Ofre som dem, her er Tale om, hænger det sammen med det Standpunkt, vi indtog under Behandlingen af den vestindiske Sag, idet vi fra mit Partis Side den Gang hævdede, at den vestindiske Salgssum maatte finde særlig og naturlig Anvendelse til at løse saadanne store Opgaver, som havde almindelig kulturel Betydning for Danmark og særlig for Danmark i Forhold til Udlandet, og som havde stor økonomisk Betydning med Hensyn til Danmarks Forbindelse med Udlandet. For Danmarks kulturelle og økonomiske Stilling i Udlandet vil der kunne gøres adskilligt for disse Penge, ved at vi kan tage Opgaver op, der ellers maatte siges at ligge over, hvad der kunde naas ud fra almindelig Anvendelse af vore Statsmidler. Det har for os ved denne Lejlighed staaet saaledes, at der her netop er Tale om en saadan Anvendelse. Man kunde sige, at saa vilde det være mest følgerigtigt at give 5 Mill. Kr. af denne Sum til Grundfonden; men om man gør det, eller man udsteder en rentebærende Statsobligation paa 5 Mill. Kr., er jo nærmest en Form-sag. Jeg har kun ønsket at fremhæve dette, at naar vi kan gaa med til dette store Offer, hænger det sammen med den Stilling, vi indtog overfor den vestindiske Sum, og sammen med, at vi mener, at de

Penge, Danmark fik ved den Lejlighed, bl. a. kan finde en passende og værdig Anledning til at stifte denne Fond.

Hermed skal jeg anbefale Sagen til det høje Tings Velvillie.

Vilhelm Rasmussen: Jeg kan paa mit Partis Vegne tilsige den højtærede Minister vor Medvirken til Gennemførelsen af dette Lovforslag, som mit Parti billiger, hvad Hovedhensigten angaar. Socialdemokratiet maa naturligvis billige et Forslag som dette, for det første paa Grund af Partiets store Interesse for Videnskaben, Socialdemokratiet erkender Videnskabens overordentlige Betydning ikke alene paa Grund af de praktiske Resultater, som Menneskene nyder godt af hver Dag, men ogsaa paa Grund af Videnskabens rent ideelle Betydning som Kulturfaktor. Jeg vil dertil føje: Vi erkender Videnskabens overordentlige Værdi ogsaa af den Grund, at videnskabelig Aand og videnskabelige Metoder bestandig arbejder sig ud i videre og videre Kredse, dybere og dybere ind i alle Samfundslag; og da vor Tids umaadelige Fremskridt for en væsentlig Del skyldes Videnskaben, er det naturligvis ogsaa af den allerstørste Betydning, at Videnskaben i enhver Henseende fremmes, naar den arbejder med almenyttige Formaal for Øje, materielle eller ideelle.

Hertil kommer med Hensyn til dette særlige Lovforslag, at det ikke i Almindelighed gælder den videnskabelige Forskning, men at det tager Sigte paa at fremme specielle internationale Formaal, og det maa naturligvis et internationalt Socialdemokrati have stor Sympati for, naar Arbejdet i øvrigt maa siges at være almen-gavnligt. Naturligvis er Socialdemokratiet ikke blind for, at det, der til syvende og sidst fører Menneskene sammen, det afgørende, naar de ikke kan enes, og det, der er det afgørende, naar de enes, er de økonomiske Hensyn, i det ene Tilfælde modstridende økonomiske Interesser og i det andet Tilfælde sammenfaldende økonomiske Interesser; men det udelukker ikke, at ogsaa andre Faktorer kan virke med til at skabe Forstaaelse mellem Mennesker indbyrdes, og af saadanne Faktorer mener jeg, at Videnskaben indtager en af de allermest fremragende Stillinger, ja, der er vel neppe noget, der er saa internationalt i sit Væsen som Videnskaben. Det har ikke altid været saadan, thi man kan ikke nægte, at der er Uenighed mellem de lærde, det har der altid været, men det,